

คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของผู้บริหาร สถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

Characteristics of the Graduates of the ASEAN Community According to the Needs of the Executives in the Eastern Industrial Estate

สุกัญญา บุรณเดชาชัย / Sukanya Buranadechachai

มหาวิทยาลัยบูรพา / Burapha University, Thailand

Email: sukanyab@buu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม เวลโกรว์ จ. ฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ. ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ. ชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ. ระยอง จำนวน 440 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน แบ่งเป็นชั้นด้วยความน่าจะเป็นได้สัดส่วนกับขนาด ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 11 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความใฝ่รู้ 2) ความสามารถใช้ภาษา 3) คุณธรรมและจริยธรรม 4) ความรู้ตามวิชาชีพ 5) ความเป็นผู้นำ 6) สุขภาพกายและจิตใจ 7) จิตสาธารณะ 8) ศักยภาพทางปัญญา 9) เทคโนโลยีสารสนเทศ 10) สุนทรียารมณ์ และ 11) เจตคติต่อประชาคมอาเซียน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็นสองส่วน คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของสถานประกอบการ ในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านความใฝ่รู้ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันนั้น ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบคุณลักษณะบัณฑิต สู่ประชาคมอาเซียน ตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก $\chi^2 = 36.848$, $df = 28$, $p = 0.122$, $GFI = 0.984$, $NFI = 0.995$, $CFI = 0.999$, $NNFI = 0.998$, $SRMR = 0.017$ องค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้ตามวิชาชีพ ($\beta = 0.867$) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ ($\beta = 0.863$) องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ ($\beta = 0.840$) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.837$) องค์ประกอบด้านศักยภาพทางปัญญา ($\beta = 0.814$) องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\beta = 0.808$) องค์ประกอบด้านความใฝ่รู้ ($\beta = 0.804$) องค์ประกอบด้านความสามารถใช้ภาษา ($\beta = 0.692$) องค์ประกอบด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน ($\beta = 0.638$) และองค์ประกอบด้านสุนทรียารมณ์ ($\beta = 0.515$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิต, ประชาคมอาเซียน, นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

Abstract

The research on the desired qualifications of the graduates matching the needs of the entrepreneurs in eastern industrial estate is quantitative research with the aim to study the desired qualifications of the graduates for the upcoming AEC. The samples consist of 440 administrators in the Wellgrow Industrial Estate, Amata Industrial Estate, Laem Chabang Industrial Estate, and Mabtaput Industrial Estate. Two-stage sampling was used in accompany with stratified probability proportional to size sampling. Variables comprised of 11 qualifications: 1) being knowledgeable 2) having communication skills 3) having good morals 4) having professional skills 5) having leadership 6) having good mental and physical health 7) having public mind, social responsibility 8) having intellectual capability 9) having skills in information technology 10) having aesthetic skills 11) having ASEAN attitude. Questionnaire was used with mathematic percentage, average, standard variations, and confirmatory factor analysis. Result; The desired qualifications of the graduates matching the needs of the entrepreneurs in eastern industrial estate revealed that the qualifications with the highest average were having good morals, being knowledgeable, and having skills in information technology, respectively. The confirmatory factor analysis revealed that the model fitted with the structure from the exploratory factor analysis. The chi-square goodness of fit test was $\chi^2 = 36.848$, $df = 28$, $p = 0.122$, GFI = 0.984, NFI = 0.995, CFI = 0.999, NNFI = 0.998, SRMR = 0.017. The most important qualifications were professional skills ($\beta = 0.867$), having leadership ($\beta = 0.863$), having public mind, social responsibility ($\beta = 0.840$) having skills in information technology ($\beta = 0.837$), having intellectual capability ($\beta = 0.814$), having good morals ($\beta = 0.808$), being knowledgeable ($\beta = 0.804$), having communication skills ($\beta = 0.692$), having ASEAN attitude ($\beta = 0.638$), and having aesthetic skills ($\beta = 0.515$) respectively.

Keywords: Characteristics of the Graduates, ASEAN Community, Eastern Industrial Estate

ที่มาความสำคัญของปัญหา

ระบบโลกเสรี โลกาภิวัตน์ หรือโลกาภิวัตน์ (globalization) ส่งผลให้เกิดการแข่งขันระดับโลก องค์กรทั่วโลก ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้รูปแบบการดำเนินการขององค์กรต่างๆ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถอยู่รอด และประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงแบบพลวัต องค์กรที่กำลังมองหาหนทางอยู่รอดจะต้องมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ และ ในทำนองเดียวกันจะต้องสามารถรักษาตลาดในประเทศจากการเข้ามาของกลุ่มต่างชาติที่นับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ด้วยผู้นำอาเซียนได้ตกลงร่วมกันที่จะรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ.2015 (พ.ศ.2558) เพื่อให้อาเซียนสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น และทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ๆ ในอนาคต พัฒนาการที่สำคัญดังกล่าว ส่งผลให้ส่งผลให้ทุกประเทศในอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทำให้มีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นองค์กรในประเทศไทย ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการภายใต้เศรษฐกิจโลกยุคใหม่ และภายใต้ประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ประชาคมอาเซียน (Asian Community) ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC ASEAN Political and Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC ASEAN Socio-culture Community) สำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป้าหมาย คือ การรวมตลาดของ 10 ประเทศสมาชิกเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิต (Single Market and Production Base) ภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) พิมพ์เขียว (Blue Print) ของการดำเนินการ 4 ด้าน

คือ การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (กระทรวงการต่างประเทศ ประชาคมอาเซียน, 2554) ด้วยความหวังที่กลุ่มประเทศอาเซียน จะมีความเข้มแข็งและมีอำนาจการต่อรองที่เข้มแข็งกลุ่มหนึ่งของโลก ในการก้าวไปเป็นประชาคมอาเซียน จำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมพร้อมในทุกด้าน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์

และในยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้กับสังคมธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรง การศึกษาได้มีบทบาท และความสำคัญเพิ่มมากขึ้นต่อการพัฒนาประเทศ มีความต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และ มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อมารองรับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยมีแนวโน้มชัดเจนที่จะใช้การศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มพลัง และ ส่งเสริมสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน และประชาชนที่เป็นทรัพยากรอันมีค่า ของประเทศต่อไป อีกทั้งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 10 (2551-2554) มีวิสัยทัศน์ให้ สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มุ่งตอบสนองผู้เรียนในวัยเรียน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ เพื่อรองรับ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบนำไปสู่ การพัฒนา ประเทศในกระแสโลกาภิวัตน์ได้ และอุดมศึกษาไทยมีศักยภาพในการสร้างความรู้ และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการแข่งขันในระดับสากล สนับสนุน การพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกธรรมาภิบาลเครือข่ายอุดมศึกษานบนพื้นฐานของเสรีภาพ ทาง วิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ

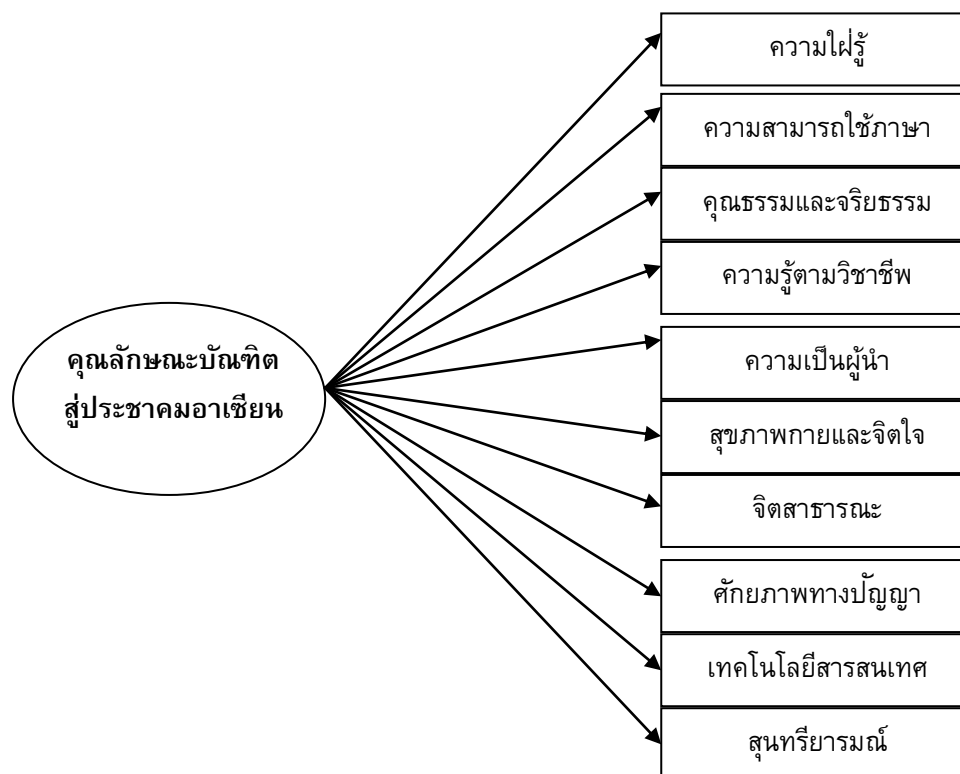
จึงเห็นได้ว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเยาวชนของชาตินับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นรัฐบาลจึงมุ่งให้ การสนับสนุนการศึกษาโดยการจัดตั้งให้มีสถาบันทางการศึกษาขึ้นเพื่อรองรับกับความต้องการของประชากรที่มุ่งจะเข้า ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จะเห็นได้ว่าการเปิดประชาคมอาเซียนจึงมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อระบบการจัด การศึกษา หากระบบการจัดการศึกษาไม่สามารถผลิตบุคลากร หรือบัณฑิตที่เป็นไปตามความต้องการของประชาคม อาเซียนแล้ว ความสามารถในการแข่งขันภาคธุรกิจของประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จเท่าเทียมกับ ประเทศอื่นๆ ในอาเซียนได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตที่พร้อมจะ ตอบสนองการเปิดประชาคมอาเซียน อันจะส่งผลให้ประเทศมีกำลังทรัพยากรที่สำคัญสำหรับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ก้าวสู่การเปิดประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม ภาค ตะวันออกเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา (2554) และ นำมาประยุกต์ใช้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก จำนวน 6,025 คน ตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จ.ฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ.ชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ.ระยอง จำนวน 440 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง ตามหลักการวิเคราะห์ที่ใช้ตัวแบบสมการโครงสร้างซึ่งใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีค่าควรจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood) บูมสม่า และฮุกแลนด์ (Boomsma & Hoogland, 2001) ได้เสนอแนะขนาดตัวอย่างสำหรับการประมาณค่าด้วยวิธีค่าควรจะเป็นสูงสุดควรเท่ากับ หรือมากกว่า 200 คนขึ้นไป คอสเทลโล และออสบอร์น (Costello & Osborne, 2006) เสนอแนะขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบควรใช้ 20 คนต่อตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัว ชูแมคเกอร์ และแลนเดล (Schumacker & Lomax, 2010) ใช้กฎแห่งความชัดเจน (rules of thumb) สำหรับการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างควรใช้ 10 คน หรืออย่างน้อย 20 คนต่อตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัว ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัว ผู้วิจัยจึงใช้อัตราส่วน 40 คนต่อตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัว จึงได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 440 คน

ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (two-stages sampling) แบ่งเป็นขั้นด้วย ความน่าจะเป็นได้สัดส่วนกับขนาด (stratified probability proportional to size sampling) แสดงดังตารางที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) เพื่อให้ได้นิคมอุตสาหกรรมมา 4 นิคมอุตสาหกรรม ได้แก่ 1) นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ จ.ฉะเชิงเทรา 2) นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ.ชลบุรี 3) นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ.ชลบุรี และ 4) นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ.ระยอง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) และกระจายตัวอย่างแบบได้สัดส่วนกับขนาด (proportional to size) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และตัวอย่าง

นิคมอุตสาหกรรม	ประชากร (ผู้บริหาร)	ตัวอย่าง (ผู้บริหาร)
เวลโกรว์	2,970	217
อมตะนคร	1,850	136
แหลมฉบัง	760	56
มาบตาพุด	445	31
รวม	6,025	440

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 11 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความใฝ่รู้ 2. ความสามารถใช้ภาษา 3. คุณธรรมและจริยธรรม 4. ความรู้ตามวิชาชีพ 5. ความเป็นผู้นำ 6. สุขภาพกายและจิตใจ 7. จิตสาธารณะ 8. ศักยภาพทางปัญญา 9. เทคโนโลยีสารสนเทศ 10. สุนทรียารมณ์ และ 11. เจตคติต่อประชาคมอาเซียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา อาชีพ และส่วนที่ 2 สอบถามคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความตรง (validity) ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการตรวจสอบความชัดเจนของการใช้ภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัด

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานประกอบการที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างโมเดลองค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

ผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.10 ผู้บริหารสถานประกอบการมีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 60.00 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 29.30 และมีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 18.20 ตามลำดับ ผู้บริหารสถานประกอบการมีประสบการณ์บริหารอยู่ระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 55.10 รองลงมา มีประสบการณ์บริหารอยู่ระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 27.50 และมีประสบการณ์บริหารอยู่ระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 7.60

ตามลำดับ ผู้บริหารสถานประกอบการจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 69.50 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 22.00 และจบการศึกษาดำรงปริญญาตรี ร้อยละ 8.00 ตามลำดับ ผู้บริหารสถานประกอบการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-60,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 48.70 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 30,001 บาท ร้อยละ 44.90 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 60,001-90,000 บาท ร้อยละ 4.30 ตามลำดับ ผู้บริหารสถานประกอบการอยู่ในสถานประกอบการที่มีลักษณะธุรกิจเป็นธุรกิจผู้ผลิตมากที่สุด ร้อยละ 66.20 รองลงมา เป็นธุรกิจผู้ให้บริการ ร้อยละ 17.30 และธุรกิจซื้อขายไป ร้อยละ 10.60 ตามลำดับ ผู้บริหารสถานประกอบการอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมา เป็นนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ร้อยละ 17.50 และ นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ ร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของสถานประกอบการ ในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านความรู้ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน ตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) พบว่า $\chi^2 = 36.848$, $df = 28$, $p = 0.122$, $GFI = 0.984$, $NFI = 0.995$, $CFI = 0.999$, $NNFI = 0.998$, $SRMR = 0.017$ แสดงว่า ตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในตัวแบบ พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.515-0.867 ซึ่งทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแบบคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R^2	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
	$b(SE)$	β			
FC1	0.804 (0.041)	0.804	19.497**	0.646	0.141
FC2	0.692 (0.043)	0.692	15.941**	0.479	0.075
FC3	0.808 (0.041)	0.808	19.781**	0.652	0.074
FC4	0.867 (0.039)	0.867	22.151**	0.751	0.148
FC5	0.863 (0.039)	0.863	21.885**	0.743	0.194
FC6	0.669 (0.045)	0.669	14.856**	0.444	0.116
FC7	0.840 (0.040)	0.840	21.003**	0.708	0.173
FC8	0.814 (0.041)	0.814	19.924**	0.662	0.105
FC9	0.837 (0.040)	0.837	20.795**	0.702	0.175
FC10	0.515 (0.047)	0.515	11.061**	0.271	-0.073
FC11	0.638 (0.045)	0.638	14.295**	0.409	0.030

โดยองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้ ตามวิชาชีพ รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ประกอบด้านศักยภาพทางปัญญา องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจริยธรรม องค์ประกอบด้านความรู้

องค์ประกอบด้านความสามารถใช้ภาษา องค์ประกอบด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน และองค์ประกอบด้าน สุนทรียารมณ์ตามลำดับ

โดยองค์ประกอบด้านความรู้ตามวิชาชีพ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ความสามารถอย่างแท้จริง รองลงมา คือ มีความรู้รอบตัวและความรู้ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาชีพ, มีความรอบรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มีความสามารถในการนำวิชาการตามสาขาวิชาชีพไปปฏิบัติได้อย่างเชี่ยวชาญ ตามลำดับ

องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ เข้าใจปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศในประชาคมอาเซียน รองลงมา คือ เข้าใจปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศต่างๆ ในโลก, เข้าใจปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศไทย ตามลำดับ

องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ สามารถบำรุงรักษาสมรรถภาพ และสุขภาพกาย และจิตใจได้, เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพกาย และจิตได้ รองลงมา คือ สามารถจัดการปัญหาชีวิตได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ตามลำดับ

องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, และมีทักษะในการเลือกข้อมูล ประเมินคุณค่าของข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด รองลงมา คือ มีทักษะในการสืบค้น และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ตามความต้องการและความจำเป็น, และ มีจริยธรรมและคุณธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

องค์ประกอบด้านศักยภาพทางปัญญา สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ สามารถคิดแก้ปัญหา ด้วยการแสวงหาทางเลือก และตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล, และสามารถเลือก และสังเคราะห์ข่าวสาร และข้อมูลเพื่อใช้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) และคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) ตามลำดับ

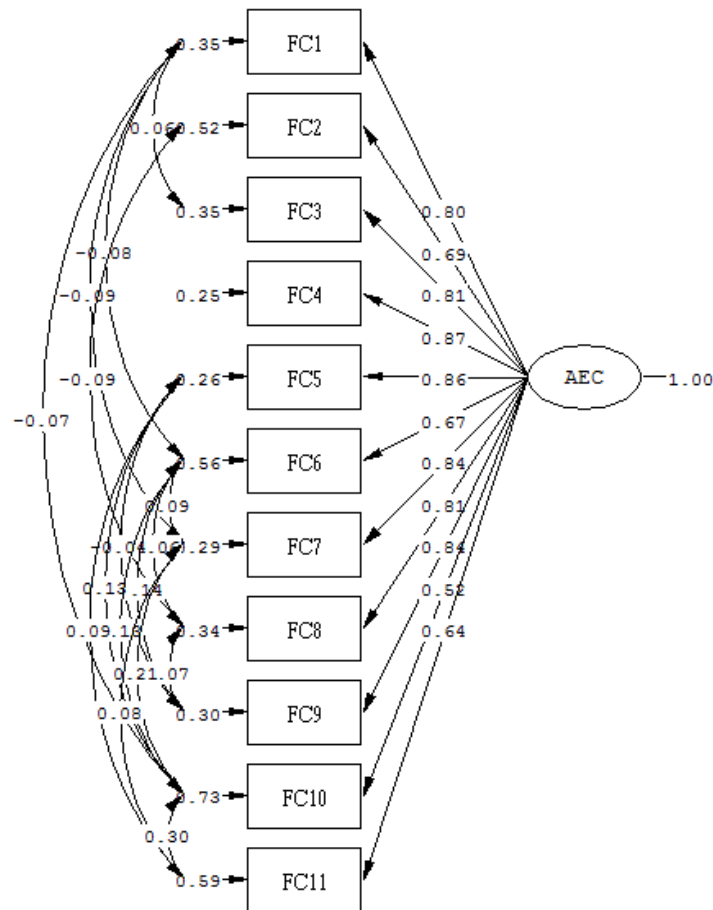
องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจริยธรรม สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีน้ำใจ เอื้ออาทร รู้จักกาลเทศะ รองลงมา คือ เสียสละ อดทน อดกลั้น, และมีความสามารถในการปรับตัวเองให้เข้ากับบุคคลอื่น และสังคมได้ ตามลำดับ

องค์ประกอบด้านความใฝ่รู้ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รองลงมา คือ สามารถตั้งคำถามแสวงหาความจริงด้วยตนเองได้, สิ่งต่างๆ ได้ มีความสามารถในการเรียนด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning), และเรียนรู้อยู่เสมอ ตามลำดับ

องค์ประกอบด้านความสามารถใช้ภาษา สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ สามารถสื่อสารภาษาในชาติประชาคมอาเซียนได้อย่างน้อย 1 ภาษา รองลงมา คือ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างดี, และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างดีตามลำดับ

องค์ประกอบด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน รองลงมา คือ มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน, และมีความภาคภูมิใจในการรวมตัวประชาคมอาเซียน ตามลำดับ

และองค์ประกอบด้านสุนทรียารมณ์ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของดนตรีที่มีต่อชีวิตและต่อสังคม รองลงมา คือ มีมีอารมณ์อันประณีต และละเอียดอ่อน, และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตามลำดับ

ภาพที่ 2 ตัวแบบคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของสถานประกอบการใน นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก พบว่าผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ประกอบ บุปรัตย์ (2529: 10) ได้อธิบายลักษณะของบัณฑิตที่ ถือว่ามีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ ดังนี้ คือ 1.Right คือ การรู้จักสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น 2.Eraser คือ การรู้จักเหตุผล รู้จักผล 3.Responsibility คือ การรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่ตนเองทั้งต่อครอบครัวต่อการทำงานและต่อสังคม 4.Relation คือ การรู้จักความสัมพันธ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับมนุษย์ รู้จักให้รู้จักเข้าใจ ความนึกคิดของผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกันได้ และยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีบุคลิกลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ มีปัญญาดี มีคุณธรรมสูง มีจริยธรรมสูง มีความสามารถทางสังคมสูง สามารถทำงานต่างๆ ได้ดี มีวิสัยทัศน์ดี สามารถพัฒนาตนเองและครอบครัว สามารถพัฒนาอาชีพการงาน พัฒนาชุมชนและประเทศชาติ คนไทยยุคใหม่และบัณฑิตยุคใหม่ต้องมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะสมัยใหม่ บนพื้นฐานของความเป็นคนไทยอย่างมั่นคง และบัณฑิตต้องมีคุณลักษณะสำคัญ คือ ความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพของตนอย่างสูง (วิสัยทัศน์ปรัชญาการศึกษาไทย จาก ปรัชญาการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาไทย: www.sobkroo.com) และยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตของกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษาใหม่ล่าสุด คือ ประกาศลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ในประกาศฉบับนี้ได้ระบุมาตรฐานการอุดมศึกษาว่ามี 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้าน การบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ ในด้านที่เกี่ยวกับนักศึกษา คือ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ซึ่งระบุว่า “บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการ

เรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก” และยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับลักษณะบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดไว้เช่นกัน โดยลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยบูรพา มีดังนี้ 1.มีความใฝ่รู้และสามารถที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต 2.มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 3.มีคุณธรรมและจริยธรรมในตน ในวิชาชีพและในสังคม โดยสามารถทำงานร่วมกับ 4.ผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ 5.มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำและมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล 6.มีสมรรถภาพและสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ 7.มีความรู้ ความสามารถอย่างลึกซึ้งตามสาขาวิชาชีพ 8.มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อการรักษาสมดุลของสังคมและสิ่งแวดล้อม 9.การเคารพทรัพย์สินทางปัญญาและตระหนักในสิทธิมนุษยชน 10.มีศักยภาพในการใช้ปัญญา เพื่อคิดแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ 12.มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 13. มีสุนทรียารมณ์ ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่หลากหลายและดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย (www.buu.ac.th) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2553 จากการศึกษาพบว่าผู้ใช้บัณฑิตต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยมีค่าคะแนนความคาดหวังเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ เลิศพาชินและ อัจฉรา เมฆสุวรรณ (2553) ศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีความต้องการหรือความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยระดับมากที่สุดทุกปัจจัย โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ (2547) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ จากการศึกษาองค์ประกอบหลักที่นายจ้างมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ และงานวิจัยของ ประสิทธิ์ มั่นมงคล และมนฤดี โกมลภัส (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่าทักษะการทำงานที่ผู้ใช้บัณฑิตให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มี เช่นกัน

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้ตามวิชาชีพ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินี จำเริญ และรณารถ ชูใจ (2551) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์:กรณีศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส พบว่า บัณฑิตมีลักษณะดีเยี่ยมอยู่ 5 ประการ คือ 1.ความสามารถด้านการปฏิบัติการพยาบาล 2.มีทักษะที่สำคัญที่ประชาชนต้องการ ในด้านการปฏิบัติการพยาบาล คือ เป็นกันเองกับผู้ใช้บริการ 3.เคารพถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ป่วย 4.ตรงต่อเวลา 5.มีสุขภาพด้านร่างกาย และจิตใจแข็งแรงสมบูรณ์ และงานวิจัยของ ชัญญา อภิบาลกุล (2552) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพนักศึกษาตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณลักษณะเฉพาะอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่นเช่นกัน และงานวิจัยของ สนทยา เขมวิรัตน์ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครวิทยาเขตพณิชยการพระนครตามความคาดหวังของผู้บริหารสถาบันประกอบการ พบว่าความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการใน 3 ลักษณะ คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงานโดยศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้าน และเปรียบเทียบลักษณะของบัณฑิต ผู้บริหารสถานประกอบการมีความคาดหวังต่อลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงานทุกด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ จิราภรณ์ น้อยนคร (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท ในเขตนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัท ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็กโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี

มากโดยคุณภาพชีวิตด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่ในระดับดีที่สุด และงานวิจัยของ ประสิทธิ์ มั่นมงคล และมนฤดี โกมลภัส (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่าทักษะการทำงานที่ผู้ใช้บัณฑิตให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มีความเชี่ยวชาญ และองค์ประกอบรองลงมา คือองค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศ.น.พ. ประเวศ วะสี ที่ได้คิดการจัดการความรู้เพื่อเคลื่อน สิ่งยากโดยการจัดการให้มีการสร้างความรู้และจัดการให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา” ที่เรียกว่า การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติในการนี้ต้องมี “หน่วยจัดการความรู้ที่เป็นอิสระ” ที่จัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นที่ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงของใครนอกจากผลประโยชน์ของส่วนรวมเท่านั้นซึ่งสามมุมประกอบด้วย มุมที่ 1 การสร้างความรู้ ด้วยการวิจัยเพื่อหาความรู้ในการแก้ปัญหาต่างๆ มุมที่ 2 การเคลื่อนไหวทางสังคมสังคมเข้ามาเรียนรู้ร่วมบอกความต้องการ นี่คือการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องแปรความรู้ในมุมที่ 1 ให้อยู่ในรูปที่สังคมจะเข้าใจได้ง่าย เข้าร่วมได้ เรียกว่าความรู้เพิ่มอำนาจให้สาธารณะ (empowerment) ถ้าปราศจากความรู้ที่ถูกต้องสังคมจะเคลื่อนไปได้ยากไม่มีพลัง หรือเคลื่อนแล้วเพี้ยนไปทางอื่นโดยมีการรวมตัวกันของผู้มีความรู้ตามมุมที่ 1 ของ “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา” นั้นขึ้นเป็นกลุ่มคน โดยมีผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถนำความรู้นั้นให้ออกมาเป็นการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้ มุมที่ 3 อำนาจรัฐหรืออำนาจทางการเมือง สามเหลี่ยมทั้ง 3 มุม จะต้องประกอบกัน ไม่อ่อนมุมใดมุมหนึ่งแม้มีนักการเมืองที่ดีเป็น มุมที่ 3 แต่ปราศจากมุมที่ 1 และมุมที่ 2 ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาใดๆ ได้ และองค์ประกอบรองลงมาก็คือองค์ประกอบด้าน ความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ทฤษฎีบุคลิกภาพที่ได้สรุปไว้ว่าสรุปความหมายของคำว่า ลักษณะของ คนไทยที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความหมายของบุคลิกภาพที่ผู้วิจัยได้สรุปไว้ และนำไปกำหนดเป็นนิยามปฏิบัติการการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยสอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ มีปัญญาดี มีคุณธรรมสูง มีจริยธรรมสูง มีความสามารถทางสังคมสูง สามารถทำงานต่างๆ ได้ดี มีวิสัยทัศน์ดี สามารถพัฒนาตนเองและครอบครัว สามารถพัฒนาอาชีพการงาน พัฒนาชุมชนและประเทศชาติ คนไทยยุคใหม่และบัณฑิตยุคใหม่ต้องมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะสมัยใหม่ บนพื้นฐานของความเป็นคนไทยอย่างมั่นคง และบัณฑิตต้องมีคุณลักษณะสำคัญ คือ ความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพของตนอย่างสูง (วิสัยทัศน์ปรัชญาการศึกษาไทย จาก ปรัชญาการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาไทย: www.sobkroo.com) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ จันทร์สถิตพร (2543) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการใช้บัณฑิตของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพื้นที่ บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกกรณีศึกษาสถานประกอบการในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง จากผลการศึกษา พบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ด้านความประพฤติ และในระดับมาก ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพและเปรียบเทียบความต้องการใช้บัณฑิตของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยจำแนกเป็นสถานประกอบการขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน และงานวิจัยของสถาบันราชภัฏนครปฐม (2545) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต สถาบันราชภัฏนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนายงานในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ ตามลำดับ และงานวิจัยของ ฉลวย ชิวทาการ และคณะ (2540) ที่ได้ศึกษาคุณภาพบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากผู้จ้างงานหรือผู้บังคับบัญชาทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 477 นายงาน ผลการศึกษา พบว่า นายงานประเมินว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีคุณภาพดีใน 7 อันดับ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น ในการปฏิบัติงาน ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความมีมนุษยสัมพันธ์ และความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาของตนเอง และงานวิจัยของ พดิน แดงจวง และคณะ (2545) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษา ปี 2540-2544 ได้สรุปว่า บัณฑิตจาก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีคุณลักษณะที่นายจ้าง/ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับมาก 8 ประการ คือ 1.มีมนุษย์สัมพันธ์ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ 2.มีคุณธรรม จริยธรรม 3.มีภาวะผู้นำ 4.มีความรับผิดชอบต่อสังคม 5.มีทักษะทางภาษา สามารถในการติดต่อสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ภาษาไทย และต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา ได้ 6.มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ และวิชาชีพ 7.มีความใฝ่รู้ และศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8.มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล และใช้เทคโนโลยี และยังสามารถคล่องกับงานบทความของ ชาญชัย อินทรประวัติ (2539, 16) ที่ได้สรุปถึงความสามารถของบัณฑิตที่นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาต้องการมากมีดังนี้ คือ 1.ความสามารถในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหา 2.ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ 3.ความรอบรู้ในสาขาวิชาของตนเอง 4.ความรับผิดชอบต่อบทบาทต่างๆ ของตนเอง 5.ความขยัน อดทน 6.ความกระตือรือร้น 7.ความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ 8.ความมีมนุษยสัมพันธ์ 9.ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 10.สุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง และองค์ประกอบรองลงมา คือ องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ ขำสุภาพ (2547) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จใน การทำงานของพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรมเขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และพบว่าปัจจัย ด้านงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยอันดับแรก คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รองลงมา คือ ความอิสระในการทำงานและลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ส่วนรายได้และสวัสดิการเป็นปัจจัยสุดท้าย และงานวิจัยของ ศันสนีย์ จันทรสถิตย์พร (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการใช้บัณฑิตของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก กรณีศึกษาสถานประกอบการในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง จากผลการศึกษา พบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุดคือ ด้านความประพฤติ และงานวิจัยของ ฉลวย ชิวกตาการ และคณะ (2540) ได้ศึกษาคุณภาพบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากผู้จ้างงานหรือผู้บังคับบัญชา ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 477 หน่วยงาน ผลการศึกษา พบว่า นายงานประเมินว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีคุณภาพดีใน 7 อันดับ คือ ความประพฤติ ซึ่งหมายความว่ารวมถึงบุคลิกลักษณะ วาจา การแต่งกายและการวางตัว ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นเพื่อพัฒนาตนเอง ความอดทน ความสามารถในการเรียนรู้ มีการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และงานวิจัยของอุบลศรี อุบลสวัสดิ์ (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการต่อทักษะการสื่อสารของบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการพึงพอใจต่อทักษะการสื่อสารของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครโดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.17 ความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การใช้วาจาสุภาพเหมาะสมกับบุคคลแลกาลเทศะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยบูรพาที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น
2. จากผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน ตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้ตามวิชาชีพ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนควรมีการเพิ่มรายวิชาที่เป็นวิชาทางด้านทักษะให้แก่บัณฑิตในสาขาวิชาชีพนั้นๆมากขึ้นโดย มีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักศึกษามีโอกาสได้ใช้ฝึกปฏิบัติงาน หรือ จัดอบรมหลักสูตรที่จำเป็นให้นักศึกษาก่อนฝึกงานจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพในตลาดแรงงานจริง
3. ควรมีการประเมินผลผู้ใช้นักศึกษิตตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของมหาวิทยาลัยบูรพาโดยสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการต่างๆ ที่รับนักศึกษาเข้าทำงาน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อหาข้อมูลเชิงลึกให้รอบด้าน เกี่ยวกับคุณสมบัติบัณฑิตเฉพาะสาขาอาชีพ อาทิ นิเทศศาสตร์ การบริหารจัดการ วิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของสถานประกอบการในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อเป็นการนำข้อมูลมาเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิต เช่น ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์หรือนโยบายจุดมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านความต้องการตลาดแรงงาน เป็นต้น
5. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีความต้องการที่จะใช้บัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. 2549. **วัฒนธรรม ใน ศาสตร์แห่งสื่อ และวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- ฝ่ายสภามหาวิทยาลัย. 2554. **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประชุม สุวดี. 2552. **การสำรวจด้วยตัวอย่าง: การชักตัวอย่างและการวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สนทยา เขมวรัตน์. 2548. **คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการ**. กรุงเทพมหานคร: คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เอกราช อะมะวัลย์. 2554. **การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในพ.ศ.2558**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการจัดการเพื่อความมั่นคง), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Barwise, P. & Deighton, J. 2005. **FT Mastering Marketing**. Pennsylvania: Pearson Education Limited.
- Boomsma, A. & Hoogland, J. 2001. "The Robustness of LISREL Modeling Revisited." In R. Cudeck, S. du Toit & D. Sorbom (eds.) **Structural Equation Models: Present And Future: A Festschrift in Honor of Karl Joreskog**. Chicago: Scientific Software International.
- Costello, A. & Osborne, J. 2005. "Best practices in exploratory factor analysis: four recommendations for getting the most from your analysis." **Practical Assessment Research & Evaluation** 10 (7): 1-9.
- Kotler, P. 2005. **FAQs on Marketing: Answered By The Guru of Marketing**. Singapore: Marshall Cavendish Business.
- Schumacker, R. & Lomax, R. 2010. **A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling**. 3rd ed. New York: Routledge.